

ΓΡΑΠΤΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΙΟΥΝΙΟΥ 2012

ΜΑΘΗΜΑ : ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΤΑΞΗ : Β΄

ΧΡΟΝΟΣ : 2 ΩΡΕΣ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΜΑΘΗΤΗ / ΤΡΙΑΣ :

ΤΜΗΜΑ :

ΑΡ. :

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 7 / 6 / 2012

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΠΕΝΤΕ (5) ΣΕΛΙΔΕΣ

Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από τρία (3) μέρη.

Να απαντήσετε σε όλα τα μέρη και σε όλα τα ερωτήματα.

Όλες τις απαντήσεις να τις γράψετε στα φύλλα εξέτασης.

ΜΕΡΟΣ Α΄: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

(ΜΟΝΑΔΕΣ 6)

5/5/2012

Αγαπημένο μου ημερολόγιο,

Τον τελευταίο καιρό είμαι πολύ δυστυχισμένος. Τσακώθηκα με τον καλύτερο φίλο μου, το Βασίλη. Ανταλλάξαμε λόγια βαριά και πάνω στο θυμό μας είπαμε ότι δε θα ξαναμιλήσουμε ποτέ ο ένας στον άλλο.

Ο καβγάς μας έγινε στο σχολείο. Είμαστε και οι δύο στο πενταμελές συμβούλιο της τάξης μας και στη συνέλευση που είχαμε για να αποφασίσουμε σχετικά με τη δραστηριότητα που θα αναλαμβάναμε στη γιορτή για το περιβάλλον διαφωνήσαμε έντονα. Εγώ υποστήριξα ότι θα μπορούσαμε να κάνουμε μια έκθεση με φωτογραφικό υλικό που θα παρουσίαζε εικόνες οικολογικής καταστροφής, ενώ αυτός επέμενε ότι θα ήταν καλύτερα να ετοιμάσουμε μια ενημέρωση για την ανακύκλωση. Καθένας επέμενε στις θέσεις του και πήραμε το ζήτημα προσωπικά. Καταλήξαμε να τσακωνόμαστε άγρια και λίγο έλειψε να πιαστούμε στα χέρια. Τα πνεύματα οξύνθηκαν ιδιαίτερα όταν με κατηγορήσε πως είμαι εγωιστής και άνθρωπος που θέλει να γίνεται πάντα το δικό του. Πληγώθηκα με τα λόγια του και έτσι τον χαρακτήρισα κι εγώ κακομαθημένο και επιπόλαιο. Ανυποχώρητοι και οι δυο, αρχίσαμε να εξαπολύουμε κακίες προσπαθώντας να μειώσουμε ο ένας τον άλλο. Στο τέλος καταλήξαμε να καθήσουμε την ώρα του μαθήματος σε διαφορετικές θέσεις και να φύγουμε από το σχολείο χωριστά. Και έκτοτε, όποτε συναντιόμαστε στην τάξη, κοιταζόμαστε ψυχρά σαν να είμαστε οι χειρότεροι εχθροί.

Όμως η κατάσταση αυτή δεν μπορεί να συνεχιστεί. Είναι αλήθεια ότι στην αρχή ήμουν πολύ θυμωμένος και πίστευα ότι είχα το δίκιο με το μέρος μου. Το πείσμα με τύφλωσε και δε

με άφησε να δω πόσο ανόητη και ανώριμη ήταν η συμπεριφορά μου. Τώρα όμως καταλαβαίνω πως θα μπορούσα να είχα κάνει εγώ το πρώτο βήμα και να υποχωρήσω. Όμως φάνηκα εγωιστής και άφησα τόσα χρόνια φιλίας να πάνε χαμένα. Όσο μάλιστα σκέφτομαι όσα έχουμε ζήσει μαζί, πόσες αγωνίες, πόσα όνειρα και ενδιαφέροντα έχουμε μοιραστεί, τόσο πιο θλιμμένος νιώθω. Έχω πια μετανιώσει για ό,τι έγινε και αναγνωρίζω τα σφάλματά μου.

Έτσι λοιπόν, έχω πάρει την απόφαση να μην αφήσω τον εγωισμό να χαλάσει τη φιλία μας. Σήμερα κιόλας θα πάρω τηλέφωνο το φίλο μου και θα του ζητήσω συγγνώμη. Και ξέρω πως, αν μ' αγαπάει πραγματικά, θα εκτιμήσει την πράξη μου και θα δείξει κατανόηση. Γιατί η αγάπη και η κατανόηση είναι αυτά που κάνουν μια φιλία αυθεντική.

Γι' αυτό αγαπημένο μου ημερολόγιο, σ' αφήνω τώρα. Πρέπει να προσπαθήσω να ξανακερδίσω το φίλο μου.

Ελπίζω πως σύντομα θα έχω να σου διηγηθώ ευχάριστα νέα και ότι τίποτα πια δε θα θυμίζει αυτό τον τσακωμό παρά αυτές οι λίγες γραμμές στις σελίδες σου.

Εκδόσεις Σαββάλας

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Να γράψετε **τέσσερις (4) λόγους** για τους οποίους ο συντάκτης της επιστολής μετανιώνει για την συμπεριφορά του και θέλει να τα ξαναβρεί με το φίλο του. (μον.1)

2. Να εντοπίσετε τον τρόπο ανάπτυξης της **δεύτερης (2^{ης})** παραγράφου του κειμένου. (μον.0,5)

3. Να εντοπίσετε και να αναγνωρίσετε τη μορφή του **υποκείμενου** των υπογραμμισμένων ρημάτων στις πιο κάτω φράσεις:

(α) Είναι αλήθεια ότι στην αρχή ήμουν πολύ θυμωμένος.

(β) Το πείσμα με τύφλωσε και δε με άφησε να δω πόσο ανόητη ήταν η συμπεριφορά μου. (μον.1)

4. Να γράψετε τα αντικείμενα των υπογραμμισμένων ρημάτων και να αναγνωρίσετε το είδος τους (**άμεσο, έμμεσο, σύστοιχο, εξωτερικό**).

(α) Θα του ζητήσω συγγνώμη.

(β) Αρχίσαμε να εξαπολύουμε κακίες. (μον.0,75)

5. Να μεταφέρετε τα ρήματα στους πιο κάτω **χρόνους**, στο ίδιο πρόσωπο και αριθμό.

(α) πήραμε: (α) στον **Ενεστώτα** και (β) στον **Παρακείμενο**

(β) έλειψα: (α) στον **Παρατατικό** και (β) στον **Συντελεσμένο Μέλλοντα** (μον.1)

6. Να μετατρέψετε τη σύνταξη της πιο κάτω πρότασης **από ενεργητική σε παθητική φωνή**.
(μον.0,5)

Το πενταμελές συμβούλιο πρέπει να αποφασίσει τη δραστηριότητα για το περιβάλλον.

7. Να γράψετε το **μονολεκτικό τύπο** του επιθέτου **καλύτερο**:

(α) στο σχετικό υπερθετικό

(β) στον απόλυτο υπερθετικό (μον.0,5)

8. Να γράψετε το **α' και το β' συνθετικό** της λέξης **συγγνώμη** και να σχηματίσετε με το **α' συνθετικό** μια νέα σύνθετη λέξη. (μον.0,75)

ΜΕΡΟΣ Β': ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟΥ ΛΟΓΟΥ (ΜΟΝΑΔΕΣ 8)

Να γράψετε ένα άρθρο για την ιστοσελίδα του σχολείου σας, στο οποίο να παρουσιάζετε την αξία – σημασία της φιλίας και τα κριτήρια (λόγους) με τα οποία επιλέγετε τους φίλους σας.
(250-300 λέξεις)

ΜΕΡΟΣ Γ': ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ (ΜΟΝΑΔΕΣ 6)

Να διαβάσετε τα κείμενα και να απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις.

Κείμενο Ι: Αθήνα, Ν. Α. Ασλάνογλου / Η πόλη, Αμαλία Τσακνιά

Αθήνα, Ν. Α. Ασλάνογλου

Πολιτεία γυμνή, πρωινό με τις άδειες καρέκλες
δεν είναι εδώ τόπος να μείνουμε
εδώ δεν έχει δρόμους δεν έχει μάτια
μέσα σ' ερειπωμένα παράθυρα
μια μυρωδιά γκαζιού και κίτρινης λαδομπογιάς

Η πόλη, Αμαλία Τσακνιά

Η πόλη δεν κοιμάται τις νύχτες
κουλουριασμένο φίδι και λουφάζει
όλα τ' ακούει, όλα τα μετράει
και λογαριάζει κέρδη και ζημιές
η πόλη δεν κοιμάται τις νύχτες·
καμιά φορά αναστενάζει.

Ερωτήσεις:

1. Έχοντας υπόψη σας τα πιο πάνω ποιήματα, να παρουσιάσετε τέσσερα (4) προβλήματα που κάνουν τη ζωή των ανθρώπων δύσκολη στις πόλεις. (μον.1)

2. Ποια μεταφορά χρησιμοποιείται για την περιγραφή της πόλης στο ποίημα «Η πόλη» της Αμαλίας Τσακνιά και γιατί; (μον.1)

Κείμενο II: Ο μικρός πρίγκιπας και η αλεπού, Αντουάν Ντε Σαιντ- Εξυπερύ

Ο μικρός πρίγκιπας πήγε και ξαναείδε τα τριαντάφυλλα:

-Δε μοιάζετε καθόλου με το δικό μου τριαντάφυλλο, εσείς δεν είσατε ακόμα τίποτα, τους είπε. Κανένας δε σας ημέρωσε κι εσείς δεν ημερώσατε κανένα. Είσατε όπως η αλεπού μου. Ήταν μια αλεπού όμοια μ' εκατό χιλιάδες άλλες. Γίναμε όμως φίλοι, και τώρα είναι μοναδική στον κόσμο.

Και τα τριαντάφυλλα δεν είχαν μούτρα να σταθούν.

-Είσατε όμορφα, μα είσατε άδεια, τους είπε ακόμη. Δεν μπορεί κανείς να πεθάνει για το χατίρι σας. Βέβαια, ένας κοινός διαβάτης, το δικό μου τριαντάφυλλο θα το νόμιζε πως σας μοιάζει. Αλλά εκείνο μόνο του έχει πιο πολλή σημασία απ' όλα εσάς μαζί, αφού είναι αυτό που πότισα. Αφού είναι αυτό που έβαλα κάτω από τη γυάλα.

Αφού είναι αυτό που προστάτεψα με το παραβάν. Αφού είναι αυτό που του σκότωσα τις κάμπιες (εκτός από τις δυο ή τρεις, για να γίνουν πεταλούδες). Αφού είναι αυτό το δικό μου τριαντάφυλλο.

Και ξαναγύρισε στην αλεπού:

-Αντίο, της είπε.

-Αντίο, είπε η αλεπού. Να το μυστικό μου. Είναι πολύ απλό: **μόνο με την καρδιά βλέπεις καλά. Την ουσία δεν τη βλέπουν τα μάτια.**

Ερωτήσεις:

1. Να εξηγήσετε το νόημα που έχει το μυστικό της αλεπούς: **«μόνο με την καρδιά βλέπεις καλά. Την ουσία δεν τη βλέπουν τα μάτια».** (μον.0,5)

2 α. Να εξηγήσετε τη φράση: **«Δε γνωρίζει κανείς παρά τα πράγματα που ημερώνει».**

β. Να καταγράψετε τα στάδια του ημερώματος σύμφωνα με τα λόγια της αλεπούς.

(μον.1)

Κείμενο III: Άδεια θρανία, Ανδρέας Παστελλάς

Διάβασα τον κατάλογο και σεις λείπατε
γράφατε την ορθογραφία σας στους τοίχους.

Διάβασα τον κατάλογο
και σεις βρισκόσαστε στα οδοφράγματα.

Διάβασα τον κατάλογο
και σεις γράφατε στις φυλακές

στα μικρά σας γόνατα
την Ιστορία του Ανθρώπου.

Κι έγραψα στον κατάλογο: όλοι παρόντες!
και πλάι το βαθμό του καθενός σας: άριστα!

Ερώτηση:

1. Να εξηγήσετε για ποιους λόγους ο ποιητής θεωρεί τους απόντες μαθητές του ως παρόντες και γιατί τους βαθμολογεί με άριστα. (μον.1,5)

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟ

Ο αφέντης Μπατίστας και τ' άλλα, Κώστας Μόντης

Ωστόσο στην περίπτωση της Κατίγκω τα πράγματα ήταν διαφορετικά. Η Κατίγκω χαιρόταν και το «και» και τον πληθυντικό.

-Το πέταξαν να πεθάνει καί τ' ανάστησα! καυχόταν.

Και ξαφνικά ήρθε η συμφορά. Εμφανίστηκε μια μέρα ο Γιάννης ο Βρακάς, ο παλιός ιδιοκτήτης του γαϊδουριού. Δεν το είχε πετάξει, λέει. Τόχασε. Έφερε και το χαρτί του μουχτάρη που βεβαίωνε πώς ήταν δικό του.

Έκλαψε η Κατίγκω, παρακάλεσε, φώναξε:

-Ψέματα! Το πέταξες και το περιμάζεψα.

Του κάκου. Της πήραν το γαϊδούρι.

-Να σου δώσω ό,τι ξόδεψες, της είπε ο Βρακάς.

-Δε θέλω τα λεφτά, Χαλάλι του. Δεν είν' απάνω σου που τα ξόδεψα για να με πληρώσης.

Το γαϊδούρι μου θέλω.

Ανάληγτος ο ιδιοκτήτης. Ανάληγτος; Η Κατίγκω δεν είχε περιθώρια για υποχρεώσεις. Έμαθε πως ο Βρακάς εργαζόταν στο κτήμα και πήγε. Έπεσε στα πόδια του Μπατίστα. Του τα είπε όλα.

-Αφέντη μου, στο Θεό και στα χέρια σου! Εγώ χωρίς το γαϊδούρι πεθαίνω.

Ο Μπατίστας άκουγε συνοφρυωμένος χωρίς να μιλά.

Φώναξε τον Βρακά.

-Πόσα θες για το γαϊδούρι;

-Αφέντη....

-Πες πόσα θες και να μη σε ξαναδώ στα μάτια μου! Δε σε σηκώνει το κτήμα.

Ο Βρακάς σάστισε. Σκέφτηκε που θάμενε χωρίς δουλειά, σκέφτηκε που θάχανε για πάντα τον Μπατίστα. Έσκυψε το κεφάλι.

-Τίποτα δε θέλω, αφέντη μου. Θα της πάω πίσω το γαϊδούρι αφού προστάξεις εσύ. Ας φάη το δίκιο μου.

-Δεν είν' το δίκιο σου! Κι' άμα ξανάχης γαϊδούρι να πετάξης να το φέρνης στο κτήμα να περνά τα γερατειά του κι' όχι να τ' αμολάς στους ξεροπόταμους. Έτσι; Και νάρθης κ' εσύ όταν γεράσης!

Ερώτηση:

1. Να γράψετε δύο (2) χαρακτηριστικά του Μπατίστα ή του Τουρκομπατίστα και να αιτιολογήσετε την απάντησή σας. (μον.1)

Εισηγητές:

Κούρτη Θεοδώρα – Γιαννακού Αλίκη
Παναγή Καλλιόπη
Παπαζαχαρίου Ελένη
Καλδέλη Ευαγγελία
Πασχάλη Χρυστάλλα
Βασιλέας Κώστας

Η Διευθύντρια

Παύλου Λουκία

